

Pavla JANOŠOVÁ, *Samospráva v Týně nad Vltavou v druhé polovině 19. století*, České Budějovice 2009, (bakalářská práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 84 s. včetně příloh.

Posudek vedoucí bakalářské práce

V současné době se neoddělitelnou součástí správní historie stávají výzkumy, které se zaměřují na bádání o vzniku moderní demokratické společnosti a o mechanismech, společenských, politických i správních, které tento proces doprovázely a částečně i podmiňovaly. Nezávisle na sobě, ale postupně ve stále užší spolupráci a koordinaci, začalo pracovat několik badatelských týmů – našich i zahraničních – na projektech, které si vytkly mimo jiné za cíl prozkoumání zrodu moderní samosprávy. K této skupině badatelů se svou bakalářskou prací připojila také Pavla Janošová, která se nechala inspirovat výsledky brněnského Centra pro výzkum moderní společnosti a demokracie a především studii Jiřího Malíře, Lukáše Fasory a jejich spolupracovníků.

Po stručném úvodu, který objasňuje autorčiny pohnutky a její chápání samosprávy s jejími úkoly, nás další kapitola seznamuje se základními pojmy, s nimiž autorka nadále v textu pracuje, a s procesem konstituováním územní samosprávy v českých zemích po roce 1848, zejména po vydání prozatímního obecního zřízení v roce 1850 a to na všech úrovních – místní, okresní, krajské i zemské. V této kapitole autorka vylíčila peripetie, jimiž pojetí samosprávy v rakouské monarchii prošlo do vyrovnání, respektive do vydání prosincové ústavy. Vysvětlila, v čem spočívala oblast přirozené a přenesené obecní působnosti a pojednala o volebních řádech do samosprávných a zejména obecních orgánů. Poté navázala kapitolou o metodách a směrech zkoumání samosprávy, kde vysvětlila současné trendy bádání (bielefeldský, frankfurtský, vídeňský a brněnský model), provedla rozbor literatury a pojednala o dosavadních dílčích výsledcích těchto výzkumů a cílech, které si kladou. N

Následující kapitola se již zaměřuje na situaci v Týně nad Vltavou. Autorka přibližuje vývoj vltavotýnského správního obvodu po linii státní i samosprávné, přičemž naznačuje vzájemné ovlivňování obou složek veřejné správy a jejich spolupůsobení v některých oblastech (např. dopravní infrastruktura).

Vlastní jádro práce Pavly Janošové představuje kapitola, ve které se podle metodického vzoru brněnské školy zaměřila na rozbor obecních voleb a jejich výsledků, který zpracovala na základě zevrubného rozboru zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a představenstva (rady), který doplnila o informace z dobového tisku, z odborné i vlastivědné literatury a z vltavotýnské obecní kroniky. Nastínila výsledky obecních voleb, voleb zastupitelstva a starostů a tyto poznatky doplnila podkapitolou o místních měšťanských elitách v Týně nad Vltavou, jejíž součástí jsou biogramy několika nejvýznamnějších místních osobností, pro jejichž sestavení využila studium matrik.

Následující kapitola se zaměřila na rozbor schůzí obecního zastupitelstva z hlediska procesního a obsahového. Autorka zde provedla rozsáhlý výzkum účasti zastupitelů v jednotlivých letech. Porovnála záležitosti projednávané na řádných a mimořádných schůzích a poté provedla rozbor projednávaných záležitostí, které náležely do oboru přirozené působnosti obce. Tento podrobný rozbor pro přehlednost rozdělila do tří kratších časových úseků let 1864-1882, 1883-1899 a 1900-1918.

V závěru autorka shrnula dosavadní výsledky svého bádání a nastínila svou představu o dalším pokračování ve výzkumech o samosprávě v Týně nad Vltavou v oblasti tzv. přenesené působnosti obce v případné diplomové práci.

Nedílnou součástí bakalářské práce Pavly Janošové jsou přílohy, které obsahují tabulky s přehledy volebních výsledků, mapku správního rozdělení Českobudějovicka a jako příklad přepisy dvou protokolů ze schůzí zastupitelstva – řádné a mimořádné.

Bakalářská práce Pavly Janošové představuje zdařilý pokus o studii z moderních správních dějin. Zejména metodologický přístup autorky ke zkoumané problematice je třeba hodnotit jako propracovaný a zdařilý. Svě zadání práce naplnila bohatě a je autorce ke cti, že se velmi dobře zhostila i pasáží ze socio-kulturních dějin a naznačila také mechanismy zrodu vltavotýnských moderních společenských elit. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji stupněm **v ý b o r n ě**.

Pelhřimov, 6. srpna 2009

Mgr. Lenka Martínková, Ph.D.
martinkova